

בין (רדפין אבתרה) רשיעיא בגלותא, דאתמר עליהו (תהלים א ד) לא כן הרשעים פי אם כמין אשר תדפנו רוח. י' דאיהי מעשה דילה לא שלו, לא מתחברת עמו.

ובשום זה מין ותכן פטורים מן המעשר, ומשום זה נשקו בר. נשקו בר, שהשפתים העליונות של הרועה הנאמן, שהם ההשקאה שלהם בשני עמודי אמת, שהם למודי ה'. והצדיק הוא לשון למודים, הוא לשון למעלה, ואות ברית למטה.

ועוד נשקו בר, בשפתים העליונות השכינה העליונה, שפך עולה שכינה לחשבון שפ"ה. החוט שסובב אותה הוא אותה פריכה, החוט של זרקא שמקיף את השפה הוא חוט של חסד, והוא חוט של זהב. והוא קו ירק מהצד של תשובה שסובב כל העולם. שלשה חוטים הם למעלה שסובבים את בת העין, שעליהם נאמר (שיר ז) עיניך ברכות בחשבון על שער בת רבים. מה זה בת רבים? בת עין אלו שלשת האבות. שלשה גונים הם של העין. עין המים שאין לה הפסק, עין המים. ומשם נשקו בר להאיר עולמות בסודות נסתרים של התורה.

באותו זמן גם אותו זקן ונטל מקלע בידו. פתח ואמר, המנורה הקדושה, עד עכשו היה מקלע בידך, מפאן ואילך הרי התעלית בעליונים, שמר עצמך מהאבנים שלה. שהרי בפי הצדיקים היא מתעלה בתפלות שלהם אל בעלה. ובמעשים שלהם של האבן הזו, כשיורדת למטה היא אבן בחן, שעליה נאמר (תהלים יא) ה' צדיק יבחן. ובה נתנסו האבות. אבן מאסו הבונים, שהם האבות.

ובגין דא מין ותכן פטורים מן המעשר. ובגין דא נשקו בר. נשקו בר. דשפון עלאין דרעיא מהימנא דאנון שקיו דילהון בתרי סמכי קשוט, דאנון למודי ה'. וצדיק איהו לשון למודים, איהו לשון לעלא, ואות ברית לתתא.

ועוד נשקו בר בשפון עלאה שכינתא עלאה, דהכי סליקת שכינה כחשבון שפ"ה. חוט דאסחר עלאה, איהו ההוא פריכו, חוט דזרקא דאסחר שפה איהו חוט של חסד. ואיהו חוט דדהבא. ואיהו קו ירק מסטרא דתיובתא דאסחר כל עלמא. תלת חוטין אנון לעלא דסחרין לבת עינא, דעליהו אתמר (שה"ש ז ה) עיניך ברכות כחשבון על שער בת רבים. מאי בת רבים, בת עין אליו תלת אבהן תלת גונין אנון דעינא. עינא דמיא דלית לה הפסק (בראשית כד טז) עין המים. ומתמן נשקו בר לאנהרא עלמין ברזין סתימין דאורייתא.

בההוא זמנא קם ההוא סבא ונטל קירטא בידוי. פתח ואמר, בוצינא קדישא עד פען הוה קירטא בידך. מפאן ואילך הא אסתלקת בעלאין. נטור גרמך מאבנין דילה. דהא בפומא דצדיקים איהי מסתלקא בצלותין דילהון לגבי בעלה ובעובדין דילהון דהאי אבנא פד נחתת לתתאה איהי אבן בחן, (קד קכ ע"ב) דעלה אתמר (תהלים יא) ה' צדיק יבחן ובה נתנסו אבהן. ובגין דא אתמר (תהלים קיח כב) אבן מאסו הבונים דאנון אבהן.

באותו זמן גם אותו זקן ונטל מקלע בידו. פתח ואמר, המנורה הקדושה, עד עכשו היה מקלע בידך, מפאן ואילך הרי התעלית בעליונים, שמר עצמך מהאבנים שלה. שהרי בפי הצדיקים היא מתעלה בתפלות שלהם אל בעלה. ובמעשים שלהם של האבן הזו, כשיורדת למטה היא אבן בחן, שעליה נאמר (תהלים יא) ה' צדיק יבחן. ובה נתנסו האבות. אבן מאסו הבונים, שהם האבות.

אבן מאסו הבונים, שהם האבות.

וּכְשִׁינִי יִרְדֵּת לְמִטָּה, יִרְדֵּת כְּמוֹ זֶה:
הוּהוּ"י. וּכְשִׁעוּלָהּ, נֶאֱמַר בָּהּ אֲבָן
מֵאֲסוּ הַבּוֹנִים הַיְתָה לְרֹאשׁ פְּנֵה.
כְּמוֹ זֶה יְהוּ"ה. בָּהּ נִתְּנָסָה אַבְרָהָם
בְּעִשְׂרֵה נְסִינּוֹת. וּבְזֶמֶן שֶׁנִּתְּנָסָה
בָּהּ אָדָם, הוּא מְנַמְךָ. וְאַחַר
שְׁעוֹמֵד בְּנִסְיוֹן שְׁלוֹ, הִיא מִתְּעַלָּה
בּוֹ לְבַעֲלָה שֶׁהוּא יְהוּ"ה.

בְּאוֹתוֹ זְמַן מִתְּעַלָּה אָדָם עַל כָּל
אוֹתָן הַדְּרָגוֹת וּמִמָּנִים שֶׁהִתְנַסָּה
בָּהֶם אָדָם. וּכְשֶׁרֹאָה סְמַא"ל
שְׁנוֹתָיִם לוֹ רְשׁוֹת עַל צַדִּיק
לְהִיּוֹת לוֹ נְסִיּוֹן, וְרֹאָה שֶׁהוּא
עוֹמֵד בְּקִיּוּם, הוּא אוֹמֵר (אִסְתֵּר ה)
וְכִל זֶה אֵינִינּוֹ שׁוֹיָה לִי. וְאִם
תֹּאמַר שֶׁעַל מְרֻדְכִי אָמַר לוֹ הֶמֶן
- וְדַאי הֶמֶן דִּגְמָא שֶׁל סְמַא"ל
הָיָה לוֹ, שְׁבוּ הַתְּלַבֵּשׁ, וְעִשְׂרֵה
כְּתָרִים תַּחְתּוֹנִים הַתְּלַבְּשׁוּ
בְּעִשְׂרֵה בְּנָיו. וּמִשׁוּם שְׁעוֹמֵד
מְרֻדְכִי בְּנִסְיוֹן, נִתַּן אוֹתָם הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא בְּיָדוֹ. עַל אַחַת כְּמָה
וְכְמָה מִי שֶׁהִתְנַסָּה בְּשִׁבִיל
הַשְּׂכִינָה בְּגִלוֹת.

מִשׁוּם שִׁינִי יִרְדֵּת עָלָיו עֶשֶׂר סְגֻלוֹת
שֶׁל הַשֵּׁם שֶׁל הַכְּתָר, שֶׁהֵן יו"ד
ה"י וְא"ו ה"י, שֶׁהֵם סְפִירוֹת
מְלֵאוֹת בְּסֻגְלוֹת, שְׁסוּבָבִים אֶת
הַכְּתָר הָעֲלִיוֹן שֶׁל הַמְּלָךְ
וְהַגְּבִירָה. וְזֶהוּ הַכְּתָר הָעֲלִיוֹן
שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ בַּיּוֹם שֶׁבַת בְּקִדְשָׁהּ
כְּתָר יִתְּנוּ לָךְ ה' אֱלֹהֵינוּ. מִי ה'
אֱלֹהֵינוּ? הָאֵבָא וְאֵמָא שְׁבוּ
מִכְּתִירִים אֶת הָעֵמוּד הָאֲמָצְעִי,
וְהַשְּׂכִינָה שֶׁהִיא קִדְשָׁהּ. וְנֶאֱמַר
בָּהּ קִדְשָׁהּ לָךְ יִשְׁלְשׁוּ. וְהֵם קְדוֹשׁ
קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ, שְׁלֹשָׁה אַבּוֹת, ה'
צְבָאוֹת. מִי הַצְּבָאוֹת? נִצְחַת וְהוּד.
מְלֵא כָל - זֶה צַדִּיק, בּוֹ מְלֵא כָל
הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, שֶׁהִיא שְׂכִינָה.

וְכִי שֶׁהוּא מְשַׁלֵּשֵׁת הָאֲבּוֹת, לֹא
צָרִיךְ לְהִתְנַסּוֹת. שְׁמִי שֶׁהוּא
מְגֻזְעוֹ וּמְשָׁרְשׁוֹ, אֵין בּוֹ סִפְקָא
שְׁעוֹמֵד בְּנִסְיוֹן. וְאִם תֹּאמַר

וְכִי נִחַתְתָּ לְתַתָּא נִחַתְתָּ כְּגוֹנָא דָּא הוּהוּ"י וְכִי
אִסְתְּלַקְתָּ, אִתְּמַר בָּהּ אֲבָן מֵאֲסוּ הַבּוֹנִים
הַיְתָה לְרֹאשׁ פְּנֵה, כְּגוֹנָא דָּא יְהוּ"ה. בָּהּ נִתְּנָסָה
אַבְרָהָם בְּעִשְׂרֵה נְסִינּוֹת. וּבְזֶמֶן דִּנְתְּנָסָא בָּהּ
בַּר נָשׁ, אִיהוּ מְאִיךְ. וּלְכַתְרָא דְקָאִים בְּנִסְיוֹנָא
דִּילָהּ, אִיהוּ אִסְתְּלַקְתָּ בִּיהּ לְגַבֵּי בַעֲלָהּ, דָּאִיהוּ
יְהוּ"ה.

בְּהוּא זְמַנָּא אִסְתְּלַק בָּהּ בַּר נָשׁ עַל כָּל אַנּוּן
דִּרְגִין וּמְמַנֵּן דָּאִתְנַסִּי בְּהוּן בַּר נָשׁ.
וְכִי חֲזָא סְמַא"ל דִּינְהִבִין לִיהּ רְשׁוֹ עַל צַדִּיק
לְמַהוּי לִיהּ. נְסִיּוֹן, וְחֲזָא דָּאִיהוּ קָאִים בְּקִיּוּמָא
אִיהוּ אָמַר (אִסְתֵּר ה) וְכָל ז"ה אֵינִינּוֹ שׁוֹיָה לִי.
וְאִי תִימָא דְעַל מְרֻדְכִי אָמַר לִיהּ הֶמֶן. וְדַאי
הֶמֶן דִּגְמָא דְסְמַא"ל הוּהוּ לִיהּ, דְבִיהּ אִתְּלַבֵּשׁ
וְעִשְׂרֵה כְּתָרִין תַּתְּאִין אִתְּלַבְּשׁוּ בְּנָוִי
וּבְגִין דְקָאִים מְרֻדְכִי בְּנִסְיוֹנָא, יְהִיב לוֹן קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא בִּידֵהּ. עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה מָאן
דָּאִתְנַסָּא בְּגִין שְׂכִינְתָּא בְּגִלוֹתָא.

בְּגִין דִּנְחַתִּין עָלָהּ עֶשֶׂר סְגֻלוֹת דְשְׁמָא דְכְתָרָא,
דְאֵנּוּן יו"ד ה"י וְא"ו ה"י, דְאֵנּוּן סְפִירָן
מְלִין סְגֻלוֹת, דְסַחְרִין לְכְתָרָא עֲלָאָה דְמְלָכָא
וּמְטוֹרֵנִיתָא. וְהִיא אִיהוּ כְּתָר עֲלָאָה דְאִתְּמַר
בִּיהּ בַּיּוֹם שֶׁבַת בְּקִדְשָׁהּ כְּתָר יִתְּנוּ לָךְ ה'
אֱלֹהֵינוּ. מָאן ה' אֱלֹהֵינוּ, אֵבָא וְאֵימָא בִּיהּ
מִכְּתִירִין לְעֵמוּדָא דְאֲמָצְעִיתָא וּשְׂכִינְתָּא דָּאִיהוּ
קִדְשָׁהּ. וְאִתְּמַר בָּהּ קִדְשָׁהּ לָךְ יִשְׁלְשׁוּ. וְאֵנּוּן
קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ תְּלַת אַבְהֵן. ה' צְבָאוֹת מָאן
צְבָאוֹת, נִצְחַת וְהוּד. מְלֵא כָל, דָּא צַדִּיק, בִּיהּ
מְלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ דָּאִיהוּ שְׂכִינְתָּא.

וּמָאן דָּאִיהוּ מִתְּלַת אַבְהֵן לֹא צָרִיךְ לְאִתְנַסָּאָה.
דְמָאן דָּאִיהוּ מְגֻזְעוּי וּמְשָׁרְשׁוּי, לִית בִּיהּ
סִפְקָא דְקָאִים בְּנִסְיוֹנָא. וְאִי תִימָא דְאַבְרָהָם,
לֹא אִתְנַסָּא בְּשְׁמָא דְכְתָרָא אֲלָא בְּמִדַּת חֶסֶד,

שְׂאֲכָרְהֶם לֹא הִתְנַסָּה בְּשֵׁם שְׁל
הַפֶּתֶר, אֲלֵא בְּמִדַּת חֶסֶד, וַיִּצְחַק
בְּמִדַּת גְּבוּרָה, וַיַּעֲקֹב בְּמִדַּת
תַּפְאֲרֹת, וְהִשְׁכִּינָה מְשַׁלְּשֵׁת
הַצְּדִידִים הִלְלוּ נְקִירָת לָהֶם אֲבָן
בַּחֲזָן - יָפָה הוּא, וּמִי שֵׁיִתְנַסָּה
דְּבוּר בְּעֶשֶׂר אוֹתוּת שְׁסוּכְבוֹת
אֶת הַפֶּתֶר. (שם לֹא הִתְנַסָּה) וְכִיּוֹן שְׁפָךְ,
הוּא יְכוּל לְהִתְנַסּוֹת.

וּמִי שֵׁיִתְנַסָּה שָׁם, אֵין סוּף
לְנִסְיוֹנוֹ. זֶהוּ שְׂכָתוּב (איכה ב) מָה
אֲעִידֶךָ מָה אֲדַמָּה לָךְ. שְׁלֵא יְכוּל
לְהִתְדַמּוֹת הַנְּסִיוֹן שְׁלָךְ לְמַ"ה,
שֶׁהוּא יו"ד ה"א וּא"ו בְּשַׁלְּשֵׁת
הָאֲבוֹת. ה"א בְּמַלְכוּת, אַחַר
שְׁנִסְיוֹנֶךָ בְּאֵין סוּף, (שם) כִּי גְדוֹל
כִּיָּם שְׂבָרֶךָ מִי יִרְפָּא לָךְ. אוֹתוֹ
שֶׁהוּא מַפְלֵא וּמְכַסֶּה, וְכוּ תַתְעֲלֶה
לְאֵ"ם, כְּמוֹ שֶׁשְׂבָרֶךָ שְׁלָךְ אֵין לוֹ
סוּף. וְכַעַת, הַמְּנֹרָה הַקְּדוּשָׁה,
טל אֲבָן אֵלֶיךָ, שְׂאֵתָה יְכוּל לְסַבֵּל
אוֹתָהּ, וַיֵּשׁ לָךְ כַּח.

וְאִם תֹּאמַר שְׂאֵתָה לְבִדְךָ הוּא
שְׂזַרְקַת אוֹתָהּ - לֹא! אֲלֵא אֶפְלוּ
לְאֲבוֹת וּלְכָל הַמַּחְנוֹת שֶׁל
הַנְּשִׁמוֹת שְׂמַקְנָנוֹת עִמָּךְ
בְּדִיוֹקְנֶךָ, כְּמוֹ רוּעָה נֶאֱמָן שִׁישׁ
לוֹ שְׁנֵי פְרָצוּפִים, אֶחָד לְמַעְלָה
וְאֶחָד לְמַטָּה, כְּנֶגֶד הַמְּרַכְבָּה
הַעֲלִיּוֹנָה וְהַמְּרַכְבָּה הַתַּחְתּוֹנָה,
וּבְשִׁבְלֵם נֶאֱמַר (בראשית א) וַיִּבְרָא
אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצַלְם
אֱלֹהִים. בְּצַלְמוֹ, בְּדִיוֹקְן
שְׁלִמַעְלָה. בְּצַלְם אֱלֹהִים, הַדִּיוֹקְן
לְמַטָּה. וּמִשּׁוּם זֶה כָּפַל שְׁמוֹ
פְּעַמִּים מִשְׁ"ה מִשְׁ"ה. זֶהוּ
שְׂכָתוּב (שמות ב) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה מֹשֶׁה.
וְכִמוֹ שְׁפוֹלֵל הַפְּרָצוּפִים שֶׁל
בְּרִיאָה, כֶּף כְּלוּלִים בּוֹ הַפְּרָצוּפִים
שֶׁל אֲצִילוֹת.

אָמַר לוֹ הַמְּנֹרָה הַקְּדוּשָׁה: זָקֵן
זָקֵן, יִדְעִיתִי כִּי שְׂאֵתָה הוּא מֵהַצֵּד
שֶׁל הַזָּקֵן הַעֲלִיּוֹן שֶׁהוּא יִשְׂרָאֵל
שְׂאֵין סוּף וְתַכְלִית לְנִסְיוֹנוֹת שְׁלוֹ,

וַיִּצְחַק בְּמִדַּת גְּבוּרָה, וַיַּעֲקֹב בְּמִדַּת תַּפְאֲרֹת,
וְשִׁכְנִיתָא מֵאֵלִין תְּלַת סְטָרִין אֶתְקַרִּיאַת לוֹן
אֲבָן בַּחֲזָן. שְׁפִי"ר אֵיהוּ וּמֵאֵן דִּיתְנַסָּה מְלוּלָא
בְּעֶשְׂרָה אֲתוֹן דְּסַחְרִין לְכַתְּרָא. (נ"א תַּמְן לֹא אִתְנַסּוּ)
וְכִיּוֹן דְּהַכִּי, הוּא יְכִיל לְאַתְנַסָּאָה.

וּמֵאֵן דִּיתְנַסָּא תַּמְן, לִית סוּף לְנִסְיוֹנָא דִּילָהּ.
הָדָא הוּא דְכַתִּיב (איכה ב יג) מָה אֲעִידֶךָ מָה
אֲדַמָּה לָךְ. דְּלִית יְכִיל לְאַתְדַמָּאָה נְסִיוֹנָא דִּילָךְ
לְמַ"ה דְּאֵיהוּ יו"ד ה"א וּא"ו בַּתְּלַת אֲבָהָן.
ה"א בְּמַלְכוּתָא, בְּתַר דְּנִסְיוֹנָא דִּילָךְ בְּאֵין סוּף
(שם) כִּי גְדוֹל כִּיָּם שְׂבָרֶךָ מִי יִרְפָּא לָךְ. הַהוּא
דְּאֵיהוּ מַפְלֵא וּמְכַסֶּה וְכֵה תַסְתַּלַּק לְאֵ"ם, כְּמָא
דְּתַבִּירוֹ דִּילָךְ לִית לִיה סוּף. וְכַעַן בּוֹצִינָא
קְדִישָׁא, טל אֲבָנָא לְגַבְךָ דְּאַנְתָּ יְכִיל לְמַסְבֵּל
לִיה, וְאִית לָךְ חִילָא.

וְאִי תִימָא דְאַנְתָּ בְּלַחוּדְךָ אֵיהוּ דְאַזְרִיקַת לָךְ.
לֹא. אֲלֵא אֶפְלוּ לְאַבְהָן וּלְכָל מְשַׁרְיָן
דְּנִשְׁמַתִּין דְּמַקְנָנִין עִמָּךְ בְּדִיוֹקְנָא דִּילָךְ, כְּרַעֲיָא
מֵהֵימְנָא דְאִית לִיה תְּרִי פְרָצוּפִין, חַד לְעֵלָא
וְחַד לְתַתָּא, לְקַבֵּל מְרַכְבְּתָא עֲלָאָה וּמְרַכְבְּתָא
תַּתָּאָה. וּבְגִינֵיהוּ אֶתְמַר (בראשית א כז) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים
אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצַלְם אֱלֹהִים. בְּצַלְמוֹ
בְּדִיוֹקְנָא דְלְעֵלָא בְּצַלְם אֱלֹהִים דִּיוֹקְנָא לְתַתָּא.
וּבְגִין דָּא כָּפַל שְׁמָה תְּרִין זְמַנִּין מִשְׁ"ה מִשְׁ"ה.
הָדָא הוּא דְכַתִּיב (שמות ג ד) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה מֹשֶׁה.
וְכִמָּה דְכְלִיל פְּרָצוּפִין דְּבְרִיאָה הַכִּי כְּלִילָן בִּיה
פְּרָצוּפִין דְּאַצִּילוֹת.

אָמַר לִיה בּוֹצִינָא קְדִישָׁא סְבָא סְבָא, יִדְעָנָא
כֶּף דְאַנְתָּ הוּא מְסַטְרָא דְסְבָא עֲלָאָה
דְּאֵיהוּ יִשְׂרָאֵל דְלְעֵלָא. וְהֵאֵי אֲבָנָא דִּילָךְ אֲנָן
מְקַבְּלִין לִיה בְּרַעֲוָא דְלִית סוּף וְתַכְלִית
לְנִסְיוֹנִין דִּילָהּ. בְּגִין יִקְרָא דְשְׁכִינְתָּא דְאַתְמַר
שְׁלִמַעְלָה. וְאֵת הָאֲבָן הַזֶּה שְׁלָךְ אֲנִי מְקַבְּלִים אוֹתָהּ בְּרַצוֹן